



POLITIET

Politidirektoratet
Pb. 8051 Dep
0031 OSLO

pr post og pr e-post

Deres referanse

Vår referanse
201200930

Dato
17.10.2012

Høring – Forslag til endring i utlendingsforskriften – Adgang til å ta lyd- og bildeopptak av asylregistreringen

Det vises til høringsbrevet fra Justisdepartementet av 14. august 2012.

Kripas vil gi sin tilslutning til forslaget, samt fremheve ytterligere momenter vi anser som relevante for adgangen til å foreta både lyd- og bildeopptak i utlendings saker.

Det fremheves i forslaget at opplysninger fra asylsøkere også innhentes og benyttes i politiets arbeid med å avdekke menneskehandel, menneskesmugling og andre kriminelle forhold.

Kripas har det nasjonale ansvaret for å etterforske krigsforbrytelse, folkemord og forbrytelse mot menneskeheten som er begått i utlandet av personer som befinner seg i Norge. Dette er en oppgave som ble tildelt Kripas i 2005, blant annet i forbindelse med Norges ratifikasjon av vedtektene til Den internasjonale straffedomstolen (ICC). I denne forbindelse ble det fremhevet at Norge ikke skulle være en frihavn for krigsforbrytere.

Kripas har store utfordringer med å avdekke og etterforske personer som oppholder seg i Norge og som det er rimelig grunn til å anta kan stå bak internasjonale forbrytelser. I all hovedsak mottar Kripas tips om aktuelle personer fra utlendingsforvaltningen, jf. utlendingsloven § 2 og § 7, jf. forvaltningsloven § 11 jf. § 13b første ledd punkt 2, 5 eller 6. Dette innebærer at registreringsopplysningene og asylforklaringene ofte danner grunnlaget for Kripas sine undersøkelser i saker vedr. straffeloven av 2005, kap. 16 (Internasjonale forbrytelser). I praksis gir dette Kripas rett til innsyn i alle utlendings sakens dokumenter, herunder lydopptak av asylforklaringene der dette forefinnes.

Registrering av asylsøkere, slik det foretas i dag, herunder asylintervjuene, vil som hovedregel ha fokus på søkerens beskyttelsesbehov og ikke forhold som relaterer seg til kriminalitet. Asylforklaringer gis som regel som frie forklaringer uten for mange eller detaljerte oppfølgingsspørsmål fra intervjueren. Politiets behov for informasjon gjenspeiles, naturlig nok, i liten grad i de skriftlige og ”kompakte” referatene fra asylintervjuene.

For å kunne vurdere om en hendelse har funnet sted, om hendelsen er i strid med internasjonal strafferett, om asylsøkeren kan knyttes til hendelsen enten som mistenkt eller

Kripas

Den nasjonale enhet for bekjempelse av organisert og annen alvorlig kriminalitet
Brynsalléen 6, Postboks 8163 Dep, 0034 OSLO
Tlf: 23 20 80 00 Faks: 23 20 88 80
E-post: kripas@politiet.no

Org.nr.: 974 760 827

vitne eller om asylsøkeren kan knytte andre personer til hendelsen, er det viktig med så detaljert og så mye informasjon som mulig i en tidlig fase av politiets undersøkelser. Det vil som hovedregel fremkomme mer informasjon i asylsøkerens forklaring enn det som faktisk nedtegnes i det skriftlige referatet fra asylintervjuet. Relevant informasjon kan derfor gå tapt for politiet fordi informasjonen ikke anses tjenelig for UDI sitt formål med å avdekke beskyttelsesbehov. At politiet kan få tilgang til lyd og bildeopptak kan derfor utgjøre en forskjell i arbeidet med å avdekke alvorlig kriminalitet, herunder internasjonale forbrytelser.

Som det fremheves i høringsbrevet benyttes det ofte ukvalifisert tolkekraft i asylavhørene. Kripos har allerede erfart at dette har bidratt til misforståelser eller at viktige nyanseforskjeller i forhold til straffbarhet og kontekst går tapt. Ved å sikre lyd- og bildeopptak kan dette kvalitetssikres, både i forhold til asylsøkeren selv og politiet sitt arbeid.

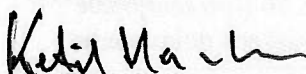
Det er Kripos sin oppfatning at lyd- og bildeopptak bør kunne benyttes også i saker hvor utlendingen inngår i et relevant aldersspenn, kommer fra en region eller et land preget av internasjonale eller interne væpnende konflikter og hvor det antas utlendingen kan ha relevant informasjon om forhold regulert i strl. kap. 16, det være seg egne eller andres handlinger, herunder observasjoner av hendelser.

Det kan fremheve at slik informasjon ikke bare kan være relevant for norsk politi, men også til bruk for internasjonale domstoler eller annet internasjonalt politisamarbeid på dette strafferettsområdet. Vi har erfaring med at f. eks ICC, via internasjonal rettsanmodning, har bedt Norge ved Kripos identifisere vitner til hendelser som ICC etterforsker.

Vårt innspill kan medføre noe mer bruk av lyd- og bildeopptak enn det forslaget synes å legge opp til. Eventuelle kapasitetsproblemer ved lagring av lyd- og bildefiler kan løses ved at opptakene slettes etter et nærmere bestemt tidspunkt dersom politiet ikke har bedt om innsyn, eller UDI har funnet grunn til å varsle politiet.

Vi vil, med dette perspektivet, fremheve at lyd- og bildeopptak ved asylregistreringen og ved asylintervjuet også kan utgjøre en betydelig forskjell i forhold til politiets mulighet til å avdekke og etterforske krigsforbrytelser, folkemord og andre forbrytelser mot menneskeheten.

Med hilsen


Ketil Haukaas

Saksbehandler:
Politiadvokat Per Zimmer
Tlf.: 22 23 86 42

Kopi til:
Riksadvokaten
Det nasjonale statsadvokatembetet